

การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด
The Development of Critical Reading Ability of Grade 11 Student by
The SQ4R Learning Activity with Mind Mapping Technique

รัตนารณณ์ จำรัสภูมิ (Ratanaporn Chumrasphom)* ดร.ศิริพงษ์ เพี้ยศิริ (Dr.Siribhong Bhasiri)**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 33 คน รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ย 25.55 คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 85.15 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.49) ด้านเนื้อหา (\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.50) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.50) ด้านครูผู้สอน (\bar{X} = 4.49, S.D. = 0.53) และด้านการวัดและประเมินผล (\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.53)

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop critical reading ability of Grade 11 students to have an average score of not less than 70% and the number of students who passed the criteria of more than 70% and 2) to study the satisfaction of grade 11 students towards the SQ4R learning activity with mind mapping technique. The target group of the research was 33 students in grade 11 (Mathayom 5/1) who were studying in the first semester of the academic year 2019 at Samliam Municipal School, Department of Education, Khon Kaen Municipality. The research format was action research. The results of the research showed that 1) the students had the critical thinking ability with an average of 25.55 scores or 85.15% and 29 students who passed the criteria were 87.88% which was higher than the determined criteria and 2) the overall satisfaction of students towards the SQ4R learning activity was at the highest level, sorted from the most to the least as follows: learning and teaching management (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.49), teaching content (\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.50), teaching media usage (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.50), teachers (\bar{X} = 4.49, S.D. = 0.53), and measurement and evaluation (\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.53).

คำสำคัญ: การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R แผนผังความคิด

Keywords: Critical reading, SQ4R learning activity, Mind mapping

*นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนตามจุดหมายของการปฏิรูปการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 และเป้าหมายการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดและมีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการศึกษาดลอดชีวิต เช่น ทักษะการอ่านออก ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา คุณสมบัติหรือทักษะที่สำคัญ คือ 3R&8C สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้การอ่านคิดวิเคราะห์ และการเขียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดจึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการศึกษาแต่ละระดับชั้นและมีขอบเขตในการประเมินคือ การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศความรู้ ประสบการณ์ แนวคิดทฤษฎี รวมทั้งความงดงามทางภาษาที่เอื้อให้ผู้อ่านวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยและแสดงความคิดเห็น ได้แย้งหรือสนับสนุน ทำนาย คาดการณ์ ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา และถ่ายทอดเป็นข้อเขียน เขียนเชิงสร้างสรรค์ รายงาน บทความทางวิชาการอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เช่น อ่านบทความวิชาการ การอ่านวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้การอ่านคิดวิเคราะห์ และการเขียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดจึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการศึกษาแต่ละระดับชั้นและมีขอบเขตในการประเมินคือ การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศความรู้ ประสบการณ์ แนวคิดทฤษฎี รวมทั้งความงดงามทางภาษาที่เอื้อให้ผู้อ่านวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยและแสดงความคิดเห็น ได้แย้งหรือสนับสนุน ทำนาย คาดการณ์ ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา และถ่ายทอดเป็นข้อเขียน เขียนเชิงสร้างสรรค์ รายงาน บทความทางวิชาการอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เช่น อ่านบทความวิชาการ การอ่านวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ทักษะการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้ที่มีทักษะในการอ่านจึงมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นการอ่านเป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างมากในการใช้ชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านช่วยให้สามารถเพิ่มพูนความรู้และทำให้สร้างความเป็นคนที่มีนิสัยรักการอ่าน (วิภาวณิช, 2559) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านขั้นสูง จึงมีผลต่อการดำรงชีวิตทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์หลายด้านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความคิด สติปัญญา จึงถือว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตปัจจุบัน ซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลข่าวสารที่มีทั้งเชื่อถือได้ มีคุณค่าและข้อมูลที่ไม่ได้ ปิดบังความจริง มือคดื ถ้าเอียง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่านและตัดสินว่าจะเชื่อได้มากน้อยเพียงใด (วัชร และนิรมล, 2542)

โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางยุทธศาสตร์ คือสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อรองรับ AEC และให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สากล (สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนของชาติที่เข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในปีการศึกษา 2561 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนจากการทดสอบคุณภาพการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 42.56 และเมื่อแยกเฉลี่ยเป็นรายสาระ พบว่าสาระการอ่านได้คะแนนเฉลี่ย 40.98 สาระการเขียนได้คะแนนเฉลี่ย 51.69 สาระการฟัง การดูและการพูด ได้คะแนนเฉลี่ย 53.62 สาระหลักการใช้ภาษา ได้คะแนนเฉลี่ย 40.90 และสาระวรรณคดีและวรรณกรรมได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 41.45 (โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม, 2561) จากผลการ

ประเมินดังกล่าว สารการอ่านเป็นอีกหนึ่งสาระที่สถานศึกษาต้องปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และผ่านเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ 70 ตามเกณฑ์การประเมินของสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น จากการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย พบว่านักเรียนมีปัญหาและขาดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เป็นวิธีการที่พัฒนาสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ช่วยส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (สุคนธ์, 2558) และเทคนิคแผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นเทคนิคที่ส่งเสริมการจดจำเนื้อหาบทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนนำเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้มาจัดเป็นระบบ จัดลำดับ เชื่อมโยง และประมวลความคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็น และอธิบายได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจจดจำความรู้ เนื้อหา สาระและสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายและได้นานขึ้น (ประพันธ์ศิริ, 2556)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งเป็นวิธีการสอนอ่านอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะทางภาษาอย่างหลากหลาย และการเขียนแผนผังความคิดเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน และได้นำหลักการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 6 ด้านของอิติวาทน์ สมานพันธ์ (2549) ได้แก่ 1) การอ่านจับใจความสำคัญและรายละเอียด 2) การแยกความคิดเห็นและข้อเท็จจริง 3) การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล 4) การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ 5) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และ 6) การสรุปอ้างอิง เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด

วิธีดำเนินการ

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยการนำหลักการและขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1992 อ้างถึงใน ยาใจ, 2538) มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เทคนิคแผนผังความคิด การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ศึกษาและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้ความรู้แก่ผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อให้ผู้ช่วยวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำการวิจัย และทราบบทบาทหน้าที่ของตนในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Act) เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างแล้วในขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสังเกตกระบวนการของการปฏิบัติการ (The action process) และผลของการปฏิบัติการ (The effect of action)

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect) เป็นการประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการ ปัญหา อุปสรรค ที่ได้ จากขั้นสังเกตการณ์ โดยการวิเคราะห์ การประเมิน อภิปราย สรุปผล และเสนอแนะการจัดการกิจกรรมในแต่ละแผนการ จัดการเรียนรู้และวงจรปฏิบัติแต่ละวงจร ร่วมกันทั้งผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อการปรับปรุง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และวางแผนการปฏิบัติการวงจรต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ที่กำลัง ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 33 คน

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด

3.2 ตัวแปรตาม คือ

1) ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ

เทคนิคแผนผังความคิด

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ เทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลาเรียนแผนการจัดการ เรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งหมด 18 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่

1) แบบบันทึกผลหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกสำหรับผู้วิจัยใช้บันทึกพฤติกรรมของ นักเรียนที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง ทำการบันทึกเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

2) แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกสำหรับผู้ช่วยวิจัยในการบันทึกพฤติกรรมการ สอนของผู้วิจัยและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนขณะดำเนินการเรียนการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3) แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการ เรียนรู้ โดยสัมภาษณ์นักเรียนเรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน จำนวน 10 คน หลังสิ้นสุดแต่ละวงจร

4) แบบทดสอบทำววงจร ใช้ทดสอบหลังสิ้นสุดแต่ละวงจร จำนวน 3 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ฉบับละ 10 ข้อ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบทดสอบ ปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับทดสอบหลังจากสิ้นสุดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

2) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ให้กับผู้ช่วยวิจัย

2. ปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวงจรปฏิบัติการ ดังนี้
 - วงจรที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3
 - วงจรที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6
 - วงจรที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดการเรียนรู้โดยการบันทึกผลหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวงจร สัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 10 คน ประกอบด้วยนักเรียนเรียนเก่ง 3 คน เรียนปานกลาง 4 คน และเรียนอ่อน 3 คน และให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายวงจร นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในวงจรต่อไป
5. ประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อดำเนินการสอนครบทั้ง 3 วงจร โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
 - 1) ข้อมูลจากแบบทดสอบท้ายวงจร นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (Percentage) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
 - 2) ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (Percentage) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
 - 3) ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลจากแบบบันทึกผลหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นความเรียง เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีข้อบกพร่อง มีปัญหาอุปสรรค เกิดขึ้นหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาหาวิธีการที่จะปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดแต่ละวงจร ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบท้ายวงจร เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ซึ่งสรุปผล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบท้ายวงจรถี 1-3

วงจรถี	จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนน						จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
		เต็ม	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	33	10	9	5	7.36	1.11	73.64	25	75.76
2	33	10	10	6	7.73	1.15	77.27	27	81.82
3	33	10	10	6	8.30	1.33	83.03	28	84.85

เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติการวิจัยทั้ง 3 วงจร นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 โดยกำหนดเกณฑ์ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป พบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ย 25.55 คะแนน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 85.15 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลที่ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนน						จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
	เต็ม	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	S.D.	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
33	30	30	18	25.55	3.12	85.15	29	87.88

ตารางที่ 3 คะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละด้าน

ข้อความ	เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ
1. การอ่านจับใจความของรายละเอียด	4.33	0.69	86.67
2. การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง	4.27	0.72	85.45
3. การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล	4.21	0.65	84.24
4. การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์	4.21	0.60	84.24
5. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	4.27	0.72	85.45
6. การสรุปอ้างอิง	4.24	0.66	84.85
รวม	25.55	3.12	85.15

จากตารางที่ 3 คะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านการอ่านจับใจความของรายละเอียด มีคะแนนเฉลี่ย 4.33 คะแนน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 86.67 ด้านการ

แยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง ด้านการตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน มีคะแนนเฉลี่ย 4.27 คะแนน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 85.45 ด้านการสรุปอ้างอิง มีคะแนนเฉลี่ย 4.24 คะแนน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 84.85 และด้านการสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล ด้านการคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ มีคะแนนเฉลี่ย 4.21 คะแนน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 84.24

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด

จากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ		แปลความ
	\bar{X}	S.D	
ด้านครูผู้สอน			
1. ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนที่ดี	4.42	0.61	มาก
2. ครูผู้สอนมีความเป็นกันเอง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี	4.48	0.51	มาก
3. ครูผู้สอนคอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.55	0.51	มากที่สุด
4. ครูผู้สอนควบคุมชั้นเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.51	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหามีความทันสมัย น่าสนใจ	4.58	0.50	มากที่สุด
2. เนื้อหามีความหลากหลาย	4.55	0.51	มากที่สุด
3. เนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.52	0.51	มากที่สุด
4. เนื้อหาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.64	0.49	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้เป็นอย่างดี	4.61	0.5	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.67	0.48	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเวลาเรียน	4.52	0.51	มากที่สุด
4. มีความสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมทำกิจกรรมภายในกลุ่ม	4.55	0.51	มากที่สุด
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน			
1. สื่อการเรียนการสอนมีความหลากหลาย	4.48	0.51	มาก
2. สื่อการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ	4.52	0.51	มากที่สุด
3. สื่อการเรียนการสอนมีเนื้อหาที่ทันสมัย	4.58	0.50	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนการสอนช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย	4.55	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ		แปลความ
	\bar{X}	S.D	
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน			
1. สื่อการเรียนการสอนมีความหลากหลาย	4.48	0.51	มาก
2. สื่อการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ	4.52	0.51	มากที่สุด
3. สื่อการเรียนการสอนมีเนื้อหาที่ทันสมัย	4.58	0.50	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนการสอนช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย	4.55	0.51	มากที่สุด
รวม	4.53	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด โดยภาพรวม

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		แปลความ
	\bar{X}	S.D	
1. ด้านครูผู้สอน	4.49	0.53	มาก
2. ด้านเนื้อหา	4.57	0.50	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.58	0.49	มากที่สุด
4. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.53	0.50	มากที่สุด
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.47	0.53	มาก
รวม	4.53	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 และตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.51) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.50) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ครูผู้สอนคอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รองลงมาคือ ครูผู้สอนควบคุมชั้นเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ เนื้อหาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รองลงมาคือ เนื้อหาที่มีความทันสมัย น่าสนใจ

ด้านการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้เป็นอย่างดี

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอนมีเนื้อหาที่ทันสมัย รองลงมาคือ สื่อการเรียนการสอนช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย

ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ พอใจกับผลการประเมินรวมทั้งข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อน ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงผลงานตนเอง รองลงมาคือ เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด มีคะแนนความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ย 25.55 คะแนน คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 85.15 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น สามารถจับใจความสำคัญได้ดี บอกรายละเอียดจดจำเรื่องและสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของ Francis (1970) ซึ่งมีวิธีการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นอ่านสำรวจ (Survey: S) อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าวๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้ 2) ขั้นตั้งคำถาม (Question: Q) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน จะทำให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เข้าใจเรื่องได้เร็วในเวลาเดียวกันควรตั้งคำถามว่าผู้เขียนกำลังพูดถึงอะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด 3) ขั้นอ่าน (Read: R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ อย่างละเอียดและในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ 4) ขั้นจดบันทึก (Record: R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดในการเขียนสรุปข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อตามความเข้าใจของตนเอง 5) ขั้นอ่านจำ (Recite: R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ 6) ขั้นวิเคราะห์สะท้อนผล (Reflect: R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็น ที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เป็นไปตามที่สูกอร์น (2551) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแบบ SQ4R เป็นเทคนิคการสอนอ่านตำราอย่างคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาข้อมูลที่สำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยฟัง พูด อ่านและเขียน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ก็จะเน้นให้ผู้เรียน ได้ศึกษาด้วยตนเอง แต่ความชำนาญขึ้นอยู่กับการฝึกฝนและขึ้นอยู่กับการรู้เดิมของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนต้องตระหนักถึงความรู้เดิมของผู้เรียนจะต้องปูพื้นฐานให้ผู้เรียนก่อนถึงบทเรียนนั้น นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้ได้จัดร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดดังที่ Buzan (1991) ได้กล่าวไว้ว่า แผนผังความคิดเป็นการแสดงออกของการคิดแบบรอบทิศทาง (Radiant Thinking) ซึ่งเป็นลักษณะการทำงานตามธรรมชาติของสมองมนุษย์นอกจากนี้ ยังเป็นเทคนิคสร้างการจดจำจากภาพ สัญลักษณ์ คำสำคัญ การเชื่อมโยงสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นภาพแสดงศักยภาพสมองที่ช่วยจดจำสิ่งต่าง ๆ จากการอ่าน การวางแผนในการทำงาน แผนผังความคิดสามารถประยุกต์ใช้ได้กับในชีวิตประจำวัน ในส่วนการนำมาใช้ในการเรียนจะช่วยในเรื่องความจำของผู้เรียน และลักษณะ (2554) กล่าวไว้ว่า แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือจดบันทึกอันทรงพลังที่ใช้สะท้อนความคิดภายในสมองออกมาเป็นรูปธรรม เพื่อศักยภาพของสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด มีความเชื่อมโยงกัน เน้นการใช้รูปภาพ สี สัน สัญลักษณ์หรือข้อความในการสื่อความหมายของความคิด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ใช้ช่วยในการเรียนรู้ ช่วยในการทำงานหรือชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยที่ของบุญไทย (2553) พบว่าความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิก ไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.51) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.50) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) ซึ่งเป็นไปตามที่สมันตา (2547) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญเพราะเป็นการอ่านที่พัฒนาความคิดทำให้รู้จักพิจารณาวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ประเมินค่าตัดสินข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ได้ว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดไม่ควรเชื่อ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจทุกครั้ง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง และสตรีรัตน์ (2548) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการศึกษา เนื่องจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สามารถส่งเสริมพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีสติปัญญาในการคิดอันนำไปสู่ความสำเร็จด้านการศึกษาและการพัฒนาอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญไทย (2553) พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด วรรษยา (2557) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการวัดและการประเมิน ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.44) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.64$, S.D.= 0.49) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.55) และฉันทกานต์ (2560) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร่วมกับเทคนิคการสอนอ่าน SQ4R ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านรูปแบบการสอน และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว; 2551.
- กฤษณะ ภัคดิพงษ์. **เริ่มคิด + เริ่มสร้าง + เริ่มใช้ Mind Map ด้วย FreeMind + Mind Manager + Mind Map**. กรุงเทพฯ: วิลดีกรุ๊ป; 2554.
- ฉันทกานต์ ใบบุญ. **การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร่วมกับเทคนิคการสอนอ่าน SQ4R**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2560.
- ธิดารัตน์ สมานพันธ์. **ผลของการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2549.
- บุญไทย พลค้อ. **ผลการจัดการเรียนรู้แบบเอส คิว โฟร์ อาร์ โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี; 2553.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. **การพัฒนาการคิด**. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง; 2556.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. **การวิจัยเชิงปฏิบัติการ**. วารสารศึกษาศาสตร์ 2538; 17 (2): 11-18.

โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม. รายงานสรุปผลการจัดการศึกษาฝ่ายงานทะเบียนวัดและประเมินผล โรงเรียน

เทศบาลบ้านสามเหลี่ยม. ขอนแก่น: โรงเรียน; 2561.

วิชรี บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ. การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ด้านหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2547.

วิภาวัญย์ สารทรัพย์. การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2559.

สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น. ยุทธศาสตร์กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครขอนแก่น. [ออนไลน์] 2560 [อ้างเมื่อ 29 เมษายน 2562]. จาก http://www.kkmuni.city/web_kkplan/index.pm-strategic

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว; 2557.

สุคนธ์ สินธพานนท์. นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง; 2551.

สุคนธ์ สินธพานนท์. การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.

Buzan, Tony. *Use both side of your brain*. New York: Penguin Group; 1991.

Francis, Robinson P. *Effective Study*. 4th ed. New York: Harper and Row; 1970.